

OBSAH

I.

„Písma jsou vhodná k výchově ve spravedlnosti“ (2Tim 3,16):

Přehled přístupů ke starozákonní etice

I.1 Vztah Bible a etiky	5
I.2 Zamítavé přístupy	10
I.2.1 Biblický text není autoritativní normou	11
I.2.2 Biblický text je nepochopitelný	11
I.2.3 Starozákonní text je neplatný	13
I.3 Vstřícné přístupy	18
I.3.1 Přímá aplikace jednotlivých textů či veršů	18
I.3.2 Alegorie	22
I.3.3 Hledání principů, analogií a hodnot	24
I.3.4 Hledání jednotné etiky Starého zákona	26
I.3.5 Paradigmatické přístupy	29
I.3.6 Formace charakteru	31
I.4 Etika prorockých knih	33
I.5 Metoda	38
I.5.1 Pluralita autorit	38
I.5.2 Pluralita metod	40
I.5.3 Pluralita žánrů	43
I.5.4 Pluralita úhlů pohledu	43
I.5.5 Metoda této studie	44

II.

„Kosti dvanácti proroků ať opět ožijí ze svých míst“ (Sír 49,18):

Struktura a povaha předexilních Malých proroků

II.1 Předexilní Malí proroci	48
II.2 Dobové pozadí	50
II.2.1 Metodologické problémy spojené s datací	50
II.2.2 Dobový kontext obsahu knih	55
II.3 Formální podoba knih: sbírky výroků	60
II.3.1 Uspořádání výroků (struktura knih)	62
II.3.2 Kategorizace výroků z hlediska etiky	65

II.3.2.1 Redakční verše	66
II.3.2.2 Výroky s explicitně vyjádřeným vztahem mezi jednáním a důsledkem	66
II.3.2.3 Výroky s implicitně vyjádřeným vztahem mezi jednáním a důsledkem	67
II.3.2.4 Výroky o spáse	68
II.3.2.5 Výroky s výzvami	68
II.3.2.6 Výroky výše nezařaditelné	68
II.4 Struktura studie, postup zkoumání a první závěry	71

III.

„Sdělil ti, člověče, co je dobré“ (Mi 6,8): Pozitivně formulované výzvy

III.1 Kontext jednotlivých výzev.	74
III.1.1 Sofonjáš	74
III.1.2 Ámos	77
III.1.3 Micheáš	79
III.1.4 Ozeáš	81
III.2 Srovnání termínů	85
III.2.1 Jednotlivé klíčové termíny	86
III.2.2 Aspekty v jednotlivých výskytech	88
III.3 Shrnutí a závěry.	94

IV.

„Běda zatvrzelému, znečištěnému, utlačujícímu městu!“ (Sf 3,1): Kritizované jednání

IV.1 Otázka sociální	96
IV.1.1 Útisk a násilí	96
IV.1.2 Nekalé obchodní praktiky	111
IV.1.3 Zneužití úřední moci	114
IV.1.4 Soudy	120
IV.1.5 Válečné zločiny	123
IV.2 Nepřijatelné předměty lidské naděje	125
IV.2.1 Spoléhání se na náboženské pravdy	125
IV.2.2 Spoléhání se na kult	131
IV.2.3 Spoléhání se na cizí bohy: modloslužba	137
IV.2.4 Spoléhání se na vlastní moc, sebejistota a pýcha	150
IV.2.5 Boha netřeba brát příliš vážně	161
IV.3 Muži <i>zkyslí ve svém kalu</i> : zatvrzelost	172

IV.3.1 Zatvrzelost	172
IV.3.2 Nedostatek zdravého rozumu	180
IV.3.3 Nevděk	181
IV.4 Shrnutí a závěry	188

V.

„Proto bude naříkat země a chřádnout každý její obyvatel“ (Oz 4,3):
Důsledky lidského jednání

V.1 Obecná vyjádření	197
V.2 Faktické důsledky	199
V.2.1 Válka	199
V.2.2 Přírodní katastrofy	203
V.3 Obrazná a opisná vyjádření	203
V.3.1 Proměna krajiny	203
V.3.2 Nemožnost úniku, náhlost, blízkost trestu a jiné emočně zabarvené hrozby	206
V.3.3 Zmar lidské činnosti	211
V.3.4 Zákon odplaty	213
V.3.4.1 Slovní hříčky	214
V.3.4.2 Slovní hry se jmény	221
V.3.4.3 Rozvedené metafory	224
V.3.4.4 Věcná souvislost	225
V.3.5 Ukončení vztahu mezi Bohem a Izraelem	227
V.3.6 Jednání samo je důsledkem (Mi 7,1–7)	229
V.3.7 Pedagogický aspekt	230
V.4 Důsledky výzev	231
V.5 Konečná spása	233
V.5.1 Politická obnova	235
V.5.2 Obnova přírody	245
V.5.3 Obnova morální	247
V.6 Shrnutí a závěry	256

VI.

„Je spor mezi Hospodinem a obyvateli země“ (Oz 4,1):
Postavy dramatu

VI.1 Kdo pronáší hodnotící soudy?	264
VI.1.1 Úvodní verše knih	264
VI.1.2 Přímé označení toho, kdo pronáší soudy	265
VI.1.3 Hospodin, pán světa	267

VI.1.4 Hospodin, Bůh Izraele	270
VI.1.5 Hospodin soudce	276
VI.2 Kdo je hodnocen?	277
VI.2.1 Hříšníci bez jasného zařazení	277
VI.2.2 Specifikované skupiny lidí	278
VI.3 Kdo ponese důsledky?	281
VI.3.1 Trest dopadne na viníky	281
VI.3.2 Potrestání jsou i nevinní	281
VI.4 Shrnutí	287
VII. Závěr	295

Přílohy

Ozeáš	303
Ámos.	316
Micheáš.	325
Sofonjáš.	332
Poděkování	337
Summary.	339
Seznam použitých zkratk	345
Slovníček gramatických pojmů.	348
Citovaná literatura	349